

THE POWER OF THE DOG

Filmjaarboek 2021/2022

Alle bioscoopfilms van 2021

Amsterdam
University
Press

Redactie

Mariska Graveland (eindredactie en organisatie)
Hans Beerekamp

Credits

Romy van Krieken

Jaaroverzicht

Karin Wolfs

Artikelen

Hans Beerekamp
Nico van den Berg
Belinda van de Graaf
Floortje Smit

Tekst filmbesprekingen

Leo Bankersen - **LB**
Nico van den Berg - **NvdB**
Bas Blokker - **BB**
Robbert Blokland - **RB**
Joost Broeren-Huitenga - **JBH**
Jos van der Burg - **JvdB**
Kees Driessen - **KD**
Jan Pieter Ekker - **JPE**
Ilona van Genderen Stort - **IvGS**
Belinda van de Graaf - **BvdG**
Mariska Graveland - **MG**
Noa Johannes - **NJ**
Pauline Kleijer - **PK**
Eric Koch - **EK**
Romy van Krieken - **RvK**
Karen Kroese - **KK**
Remke de Lange - **RdL**
Mike Lebbing - **ML**
Yosha Margherita - **YM**
Alex Mazereeuw - **AM**
Fabian Melchers - **FM**
André Nientied - **AN**
Marické Nieuwdoarp - **MN**
Harry Peters - **HP**
Bart van der Put - **BvdP**
Ronald Rovers - **RR**
Floortje Smit - **FS**
Kevin Toma - **KT**
Annelotte Verhaagen - **AV**
André Waardenburg - **AW**
Karin Wolfs - **KW**
Ab Zagt - **AZ**
niet gezien - **ng**

Sponsorwerving en productie

Ilona van Genderen Stort
Lex Veerkamp

Met dank aan

Govert Schipper
MVSP / Monique van Schendelen
Stichting Fuurland/de Filmkrant
Film distributeurs Nederland (FDN)
en Koen de Groot

Grafische omgeving

Rolf Hermsen (v/h GITS)

Drukwerk en bindwerk

Veldhuis Media B.V., Raalte

Bestuur Stichting Filmuitgaven

Hans Beerekamp
Ilona van Genderen Stort
Jeroen Huijsdens
Lex Veerkamp

Administratie

Ilona van Genderen Stort

Omslagillustratie

The Father © Cinéart Nederland

Fotoverantwoording

Het copyright op de in dit boek afgedrukte foto's berust in alle gevallen bij de distributeurs van de film in kwestie of bij de ter plekke genoemde fotografen. Overname is uitsluitend mogelijk na schriftelijke toestemming van de rechthebbenden.

Het Filmjaarboek heeft getracht alle rechthebbenden van het beeldmateriaal te achterhalen of rechtenvrije afbeeldingen te gebruiken. Mocht u desondanks menen dat u rechten bezit op een van de gebruikte beelden, dan kunt u contact opnemen met de uitgeverij.

© 2022 Stichting Filmuitgaven, Amsterdam

Een uitgave van Amsterdam University Press (Amsterdam)

ISBN 978 94 6372 319 0

ISSN 1387-8379

NUR 670

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vervoelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

All rights reserved. No part of this book may be reproduced in any way without written permission from the publisher.

Uitgeverij Amsterdam University Press

Nieuwe Prinsengracht 89
1018 VR Amsterdam
T 020 420 00 50
E info@aup.nl
W www.aup.nl

Partners Filmjaarboek 2021/2022

Eye Filmmuseum, Amsterdam 6

Geoffrey Donaldson Instituut,
Noord-Scharwoude 34

Stichting Fuurland / de Filmkrant,
Amsterdam 156

Vrienden van het Filmjaarboek 2021/2022

Amstelfilm, Amsterdam	126
Cherry Pickers, Amsterdam	146
Cinéart, Amsterdam	214
CineFox / Fox Groep, Wijchen	33
Cinekid, Amsterdam	210
Cinema Delicatessen, Amsterdam	138
Cinemien, Utrecht	88
Cineville, Amsterdam	54
Digitaal Filmdepot, Amersfoort & FDN Film distributeurs, Amsterdam	226
Filmfreak, Amsterdam	130
Filmhuis Den Haag, Den Haag	44
Filmkoepel, Haarlem	220
Filmtheater Hilversum, Hilversum	68, 224
Goflex Filmlogistics, Zeist	180
Gusto Entertainment, Rotterdam	24
IDFA – International Documentary Film Festival Amsterdam	24
IFFG – International Film Festival Gorinchem	122
Kaboom Animation Festival, Amsterdam	170
Het Ketelhuis, Amsterdam	38
LantarenVenster, Rotterdam	192
Louis Hartlooper Complex, Springhaver & Slachtstraat Filmtheater, Utrecht	56
LUX Film, Podium & Debat, Nijmegen	104
Mooov Film Distribution, Tilburg	14
Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid, Hilversum	8
Periscoop Film, Amsterdam	82
Piece of Magic, Amsterdam	100
Windmill Film, Amsterdam	160

Inhoudsopgave

Voorwoord	7
Coronadossier	
Potdicht: de sequel die niemand wilde zien	9
DOOR NICO VAN DEN BERG	
Jaaroverzicht 2021	
'De wereld is geen schouwtoneel!'	17
DOOR KARIN WOLFS	
Grote filmprijzen 2021	25
Auteur van het Jaar: Jane Campion	
Altijd op het verkeerde been	25
DOOR FLOORTJE SMIT	
De Oost	
Indonesische Onafhankelijkheidsoorlog in Nederlandse films groter taboe dan Vietnam in Hollywood	35
DOOR HANS BEEREKAMP	
Het gouden tijdperk van de muziekfilm	
Met muziek, zang en dans de ziel blootleggen	47
DOOR BELINDA VAN DE GRAAF	
Handleiding	51
Alle films van 2021	57
Filmdistributeurs	222
Overzicht bezoekcijfers 2020/2021	225
Regisseursregister 2021	227

Eye Filmmuseum

ALS JIJ NIET NAAR EYE KAN, KOMEN WIJ NAAR JOU

Stream de mooiste films uit onze
collectie op de Eye Film Player

player.eyefilm.nl

Voorwoord

Het Filmjaarboek houdt de belangrijkste en spraakmakendste films van 2021 tegen het licht in vijf artikelen. Welke films doen ertoe, welke trends blijken een lange adem te hebben en welke vergeten feiten zijn komen bovendien?

Groundhog Day. Zo voelde het einde van 2021 voor menig film liefhebber en bioscoopexploitant. De verplichte bioscoopsluiting op 18 december 2021 deed meteen denken aan een jaar eerder toen de filmtheaters ook de deuren dicht moesten gooien. Dat betekende de start van een bioscooplockdown die bijna zes maanden zou duren. Zo werd 2021 een jaar waarin vooral moedeloosheid de klok sloeg. Na het Coronadossier in Filmjaarboek 2020/2021 is dit de sequel die niemand wilde zien, maar wel onder ogen moest komen, zo is te lezen in het tweede Coronadossier door Nico van den Berg (HP/De Tijd).

Het Jaaroverzicht van Karin Wolfs laat zien wat er nog meer gebeurde in de filmwereld van 2021, met vrouwelijke filmmakers op de hoogste podia, en gespletenheid als belangrijk thema: niet alleen in maatschappelijk opzicht, maar ook in de hoofden van leidende filmpersonages én in de manier waarop zij de werkelijkheid waarnamen.

De auteur van het jaar is dit keer Jane Campion. Met haar films over macht en zeggenschap, over het spanningsveld tussen aantrekkingskracht en gevaar, weet Campion al jaren de maatschappelijk opgelegde grenzen te doorbreken, ook weer in haar nieuwste *The Power of the Dog*. Een film als *The Piano* nú zien, in een periode waarin machtsmisbruik op seksueel gebied onder een vergrootglas ligt, maakt haar werk alleen maar actueler én schurerender. Floortje Smit schreef een uitgebreid profiel van haar werk.

In het voorjaar van 2022 vertoonde Eye Filmmuseum in samenhang met de expositie *Revolusi!* in het Rijksmuseum een overzicht van Nederlandse en Indonesische

films over de Onafhankelijkheidsoorlog (1945-49). De verwerking van individuele en collectieve trauma's rond de dekolonisering van Indonesië kost aanzienlijk meer tijd dan die over de Tweede Wereldoorlog of de Vietnamoorlog. Hoe komt het eigenlijk dat er van Nederlandse kant maar zo weinig films over dit onderwerp gemaakt zijn? vraagt Hans Beerekamp zich af in een uitgebreid overzichtsartikel.

Zang en dans konden we het afgelopen coronajaar wel gebruiken en ziedaar, als bij toverslag verschenen er meerdere musicals in de bioscoop. Steven Spielbergs *West Side Story* en Leos Carax' *Annette* voegden zich soepeltjes bij de vele andere muziekfilms die in 2021 verschenen. Van Billie Holiday tot Billie Eilish en van de Beatles tot Bieber, iedereen z'n eigen film, leek het wel, signaleert Belinda van de Graaf (Trouw).

De Vrienden van het Filmjaarboek helpen ons al jaren met het voortzetten van de in 1980 begonnen traditie om alle in de bioscoop uitgebrachte films jaarlijks te inventariseren. Ook dit keer is weer de uiterste zorg besteed aan het doen van naspeuringen naar de in Nederland uitgebrachte titels en het verzamelen van de namen van acteurs en technici, bezoekcijfers, soundtracks, de juiste beeldverhoudingen (de zogeheten 'aspect ratio') en dvd-gegevens. Voor de inhoudelijke besprekingen werd opnieuw een beroep gedaan op een keur aan gevestigde filmschrijvers, die tezamen een breed scala aan dagbladen, weekbladen en filmtijdschriften, maar ook filmbedrijven vertegenwoordigen.

We wensen de lezers en gebruikers van het Filmjaarboek opnieuw veel genoegen met het raadplegen van het boek.

De redactie

WAT KAN JIJ MET ONZE COLLECTIE?

Kijk op beeldengeluid.nl/makers

**BEELD &
GELUID**

O, Collecting Eggs Despite the Times
Regie: Pim Zwier, producent: Moondocs

(archiefbeelden uit de collecties van o.a. Beeld & Geluid,
NARA en Chronos Media)

Competitie Beeld & Geluid IDFA ReFrame Award
IDFA Award voor Beste Regie (Envision Competition)

CORONADOSSIER 2021

Potdicht: de sequel die niemand wilde zien

Groundhog Day. Zo voelde het einde van 2021 voor menig film liefhebber en bioscoop-exploitant. De verplichte bioscoopsluiting op 18 december 2021 deed—bijna op de dag af—meteen denken aan een jaar eerder toen de filmtheaters ook de deuren dicht moesten gooien. Dat betekende de start van een bioscooplockdown die bijna zes maanden zou duren. Zo werd 2021 een jaar waarin vooral moedeloosheid de klok sloeg. Na het Coronadossier in Filmjaarboek 2020/2021 is dit de sequel die niemand wilde zien, maar wel onder ogen moest komen.

DOOR NICO VAN DEN BERG

RIDERS OF JUSTICE, ONLINE OPENINGSFILM 50^E EDITIE IFFR, JANUARI

Als je de bioscoopsector op 1 januari 2021 had verteld dat de sluiting tot 5 juni zou duren, was je waarschijnlijk voor gek verklaard. Toch werd dit scenario realiteit, net als het jojo-beleid van open-dicht en alle varianten met veel of weinig beperkingen ertussenin. Des te opmerkelijker is het dat na het sluiten van één bioscoop in 2020 er in het tweede coronajaar geen enkele filmvertoner over de kop gaat. Alleen filmdistributeur Contact Film moet het bijltje er eerder dan oprichter en eigenaar Gerard Huisman had gedacht bij neerleggen. Het bedrijf dat zich vooral richt op de uitbreng van de kunstzinnige film zit al langer in zwaar weer, maar krijgt begin 2021 door de gevolgen van corona het finale zetje.

Maar het verdwijnen van Contact Film blijkt een uit-

zondering. Door de vele compensatieregelingen vanuit de overheid zien veel culturele instellingen, waaronder ook filmtheaters, hun reserves zelfs toenemen, zo bleek uit diverse onderzoeken. Dat is totaal anders voor de zzp'ers, een groep die mede door de overheid de laatste jaren in de cultuursector flink in aantal is toegenomen en die zich door diezelfde overheid nauwelijks financieel gesteund wist. De morele steun vanuit Den Haag naar deze sector was volgens velen niet veel beter. Vooral een uitspraak die minister Hugo de Jonge in mei doet, zet veel kwaad bloed. “Je kunt ook gewoon thuis een dvd'tje aanzetten”, zei De Jonge als reactie op de noodkreet van enkele Kamerleden over de lange sluiting van bioscopen en theaters. En in de Troonrede nam demissionair pre- ▶

DE SLAG OM DE SCHELDE

mier Rutte niet eens de moeite om een of meer zinnen aan de kunst- en cultuursector te wijden. Na afloop erkende Rutte dat in de politieke discussies de cultuursector “soms wat ondergesneeuwd is geraakt”. Niet voor niets was een van de stokpaardjes van Contact Film-oprichter Gerard Huisman de “onderwaardering van film als kunstvorm”.

.....

Pech na pech

Het International Film Festival Rotterdam heeft uitgeroemd in het jaar waarin het zijn vijftigste editie groots wilde vieren, pech na pech. Allereerst vindt de reguliere editie in februari compleet online plaats. Noodgedwongen, want een festivalgevoel krijg je niet achter een computerscherm of tv. “IFFR is contactsport”, zei Coen van Zwol dan ook treffend in NRC Handelsblad. De kersverse artistiek directeur Vanja Kaludjercic gokt op een bruisend IFFR-jubileumprogramma begin juni met volle bioscoopzalen in de bakermat van het festival—het oude LantarenVenster, ofwel het tegenwoordige KINO. Helaas gokt ze mis. Het festival mag als proef al voor de bioscoopopening in juni starten met het Testen voor Toegang-programma om publiek in de zalen te krijgen. Maar deze drempel van verplichte teststokjes blijkt te hoog. Wanneer na een paar dagen alles zonder testen open mag, is de lokroep van de reguliere bioscoop én het mooie zomerweer voor de meeste bezoekers groter dan het jubileumprogramma. Zelfs met een 2-voor-1-actie blijven de filmzalen in de Rotterdamse Gouvernestraat slecht gevuld. Wanneer het IFFR eind december 2021, als alles in Nederland weer potdicht zit, de campagne voor de 51ste editie bekendmaakt, begaf het zich op zeer glad ijs door aan te kondigen dat het festival begin 2022 in fysieke vorm door zou gaan. Een paar weken later moest de persafdeling van het IFFR hier

vanwege de lockdown op terugkomen; ook deze editie zou compleet online gaan.

In een gesprek dat koning Willem-Alexander in januari, vlak voor IFFR, heeft met Marjan van der Haar, zakelijk directeur van het jarige festival, voorspelt Van der Haar de toekomst van filmfestivals. “Festivals gaan doorontwikkelen. Al is het alleen al omdat de crisis de sector dwingt om al het gereis over de wereld in het kader van duurzaamheid ook echt eens anders te gaan bekijken.” Voor het zover is, snakt waarschijnlijk iedere IFFR-bezoeker en -medewerker, inclusief de zakelijk en artistiek directeur, naar een festival zoals die voor corona plaatsvond: ouderwets druk in de vertrouwde filmzalen en de hal van de Doelen.

.....

Verlaten eiland

Niet elk filmfestival ziet zijn plannen in het water vallen door corona. Grote filmfestivals als Cannes, Toronto en Venetië maken in 2021 een comeback. Weliswaar omgeven door strenge coronamaatregelen, maar het is een teken dat je film vooral gezamenlijk moet beleven, of je nu journalist, distributeur of producent bent. In Cannes, dat in 2021 in juli in plaats van mei wordt gehouden, is de emotie goed merkbaar. Tijdens de festivaltrailer voorafgaand aan elke film komt telkens weer een applaus uit de zaal, als ontlading van een gevoel dat te lang in lockdown heeft gezeten.

Het Göteborg Film Festival komt met een intrigerend initiatief. Film liefhebbers kunnen zich opgeven om op een verlaten eiland een week lang in compleet isolement, dus zonder vrienden of smartphone, in een kleine privé-bioscoop het hele festivalprogramma te bekijken. Het festival krijgt maar liefst twaalfduizend aanmeldingen voor deze ‘corona-proof VIP-experience’, waaruit de Zweedse spoedeisendehulpverpleegkundige Lisa Enroth

wordt gekozen. Vanwege de drukte in het ziekenhuis kan ze eigenlijk geen week vrij nemen, maar omdat haar baas een enorme filmliefhebber is, krijgt ze toch verlof. Via videodagboeken op de festivalwebsite vertelt ze hoe ze het films kijken op zo'n afgelegen plek beleeft.

Micro-cinema is sowieso een thema in 2021. Deze moderne variant van een privé-bioscoop is sterk in opkomst in China en maakt ook de oversteek naar Nederland. Onder de naam *The (Any)Thing* wordt de eerste—en voorlopig enige—vestiging geopend in Wijk bij Duurstede. Achter dit concept zit een van de oprichters van het succesvolle Pathé Thuis, maar na een heus media-offensief bij de start in januari blijft het verder stil rond dit nieuwe project.

In de VS blijkt een initiatief rond privé-vertoningen een onverwacht succes. Warner brengt daar de nieuwe animatiefilm van Tom & Jerry tegelijk uit op het eigen streamingplatform HBO Max én in een aantal bioscopen. Bij die laatste is vooral de omzet uit vertoningen in privé-bioscopen het meest lucratief. Toegegeven, dit is nog in een tijd dat er ook in Amerikaanse bioscopen nog met beperkingen moet worden gewerkt. Maar de populariteit van dit soort nieuwe formules zegt wat over de achterhaalde gedachte dat de strijd tussen bioscopen en streamingdiensten een kat-en-muisspel zou zijn.

Ook zijn vooral in grote moderne bioscoopcomplexen de zalen steeds vaker voor andere zaken gebruikt. Zo worden bioscoopfoyers in Singapore tijdelijk omgevormd tot flexwerkplekken, krijgen zalen een trouwfunctie of kun je met wat vrienden op het grote doek

videogames spelen. Het proces van een flexibeler gebruik van bioscoopzalen was al in ontwikkeling, maar is door corona in een stroomversnelling gekomen. De 'black box' als evenementenlocatie, waar je soms ook films kunt kijken.

Een blik buiten de gebaande paden zorgt ook dit jaar voor wat relativering van de situatie dicht bij huis. Aditya Chopra, baas van het grootste filmbedrijf van India, start een fonds om tienduizenden bioscoop- en filmproductie-medewerkers financieel te ondersteunen en vaccins voor hen te betalen. En in Iran is na een maandenlange sluiting van bioscopen een opmerkelijke openingsfilm van eigen bodem te zien, met als (vertaalde) titel: *Watching This Movie Is a Crime*. De film over een gelovige man en zijn zwangere vrouw die door een dronken man zo wordt geschopt dat ze een miskraam krijgt, kreeg een jaar eerder op een Iraans filmfestival al een prijs voor slechtste Iraanse film.

.....

'No culture, no future'

Terug naar Nederland. Dat de bioscopen tot begin juni de deuren gesloten moeten houden, betekent niet dat er niets gebeurt. Het al eerdergenoemde Zoom-gesprek tussen koning Willem-Alexander en een aantal vertegenwoordigers uit de filmbranche eind januari levert concreet dan wel niets op, het wordt wel als een morele opsteker gezien. Pepijn Kuiper, directeur van filmtheater LantarenVenster in Rotterdam, is in het gesprek vooral positief gestemd. "Als theaters betekenen wij echt iets voor de mensen. Mensen willen uitgaan, ▶

PARIS IS BURNING (1990), DE TWEDE FILM DIE CONTACT FILM UITBRACHT

willen samen zijn. En ze willen zich mooie verhalen uit de wereld laten voorschotelen”, aldus rasoptimist Kuiper. Eché Janga, regisseur van de Gouden Kalf-winnaar *Buladó*, hoopt—heel toepasselijk—tegenover de koning op een bloeiperiode van nieuwe verhalen uit het hele Koninkrijk. Filmfonds-directeur Bero Beyer preeft vervolgens de kracht van diversiteit en ‘meerstemmigheid’ onder makers. Het klinkt als een gemoedelijk gesprek tussen beschaafde heren. Als je er met wat meer afstand naar kijkt, was dit kenmerkend voor de opstelling van de Nederlandse filmbranche tijdens coronajaar 2021—en in het algemeen ook de hele cultuursector. Vol van begrip over de crisis, benadrukken dat bioscopen echt veilig zijn, maar staan vervolgens weer keurig in het gelid.

In landen om ons heen gaat dat vaak net even anders. Half maart laat de Franse filmindustrie tijdens de uitreiking van de Césars (de Franse tegenhanger van de Oscars) een luidkeels protest horen tegen de gedwongen sluiting van de bioscopen. De Franse actrice Corinne Maseiro komt in een met bloed doordrenkt ezelskostuum het podium op en zorgt voor opschudding als ze dit live op tv uittrekt. Op haar lichaam is vervolgens te lezen ‘No culture, no future’. En op haar rug staat geschreven ‘Rend nous l’art Jean!’, wat letterlijk betekent: ‘Geef ons de kunst terug, Jean!’, doelend op de Franse premier Jean Castex. Maar als je het hardop zegt, klinkt het als: ‘Rendez-nous notre argent’, ofwel: ‘Geef ons ons geld terug’.

Glühwein

In buurland België stuurt de bioscoopsector begin februari een brief uit met de onheilspellende boodschap dat er tientallen bioscopen op het punt van omvallen staan en meer dan duizend banen zullen verdwijnen als er geen extra financiële steun komt voor de bioscoopbranche. En inderdaad, vergeleken met de ruim vijftig miljoen euro die bioscopen en filmtheaters in Nederland krijgen (in Frankrijk zelfs 125 miljoen) steekt de drie miljoen die richting de Belgische bioscopen gaat wel wat schamel af. Het nachtmerriescenario blijft overigens uit.

In elk land zijn er het hele jaar door wel demonstraties tegen het coronabeleid, maar in België roert ook de cultuursector zich een paar keer met stevige manifestaties. In december barst de bom pas echt wanneer de politiek besluit dat bioscopen dicht moeten, terwijl horeca en kerstmarkten open mogen blijven. Het ontlokt Marc Van Ranst, de bekendste viroloog van België, tot de vaak geciteerde uitspraak ‘Glühwein heeft gewonnen van cultuur’. Hierop besluit een groot aantal bioscopen in Brussel en Wallonië om tegen de regels in gewoon open te blijven. De Waalse minister van Cultuur toont zich solidair met de bioscopen en zegt hier geen sancties aan te verbinden. De politieke chaos wordt nog groter als de Raad van State de gedwongen sluiting van theaters terugdraait, waarna de politiek niets anders kan doen dan de sluiting van bioscopen en theaters te herroepen.

In Nederland is van dit soort burgerlijke ongehoorzaamheid vanuit de sector totaal geen sprake geweest.

Tijdlijn coronamaatregelen voor de Nederlandse filmsector in 2021

.....
1 januari bioscopen sinds 15 december 2020 dicht

.....
1 januari Contact Film stopt met uitbreng bioscoopfilms

.....
1 februari start 50e editie IFFR compleet online

.....
5-10 maart bioscopen in New York en Los Angeles heropenen

.....
26 april Oscaruitreiking in verlaten Union Station, Los Angeles

.....
11 mei Minister Hugo de Jonge doet omstreden uitspraak “Je kunt ook thuis een mooie dvd opzetten”

.....
2 juni zomereditie IFFR start met pilot Testen voor Toegang

.....
5 juni heropening bioscopen, maximaal 50 bezoekers per zaal en op 1,5 meter

.....
26 juni bezoekersmaximum voor bioscopen verdwijnt, wel 1,5 meter

.....
6 juli fysieke comeback van filmfestival Cannes

.....
9 augustus *De Slag om de Schelde* bereikt status Platina Film als eerste film in coronatijd

.....
25 september bioscopen starten met coronatoegangsbewijs en 100 procent capaciteit

.....
30 september Nederlandse release 25e James Bond-film *No Time to Die*, na drie keer uitstel

.....
19 november buffetverkoop in bioscopen stopt om 20.00 uur

.....
28 november bioscopen om 17.00 uur dicht

.....
28 november IDFA stopt dag eerder door verplichte sluiting om 17.00 uur

.....
19 december bioscopen dicht

.....
22 december Belgisch viroloog Marc Van Ranst “Glühwein heeft gewonnen van cultuur”

.....
26 december Belgische bioscopen dicht, horeca blijft open

.....
29 december heropening Belgische bioscopen na uitspraak Raad van State

FOUR JOURNEYS, OPENINGSFILM IDFA 2021

Wel brengt bioscoopbranchevereniging NVBF met enige regelmaat brieven naar buiten waarin duidelijk de bezwaren tegen het overheidsbeleid worden verwoord, vooral over het tekortschieten van financiële steun. In de persberichten wordt met uitroeptekens en dik onderstreept meer geld geëist. Als in maart in politiek Den Haag de discussie rond sneltesten de kop op steekt, is daar vanuit de NVBF meteen een grote weerstand tegen. Waar theaters en concertzalen interesse hebben om op die manier weer publiek de zalen in te krijgen, houdt de bioscoopbranche de boot af en bestempelt het plan als ‘economisch onhaalbaar’. De bioscopen blijven dus dicht, en het plan van het Kabinet voor een ‘sneltestheffing’ van een paar euro bovenop een bioscoopkaartje wordt in de Tweede Kamer afgeschoten. Terug bij af dus.

.....

Stuwmeer

Er is echter één moment in maart dat je een aantal bioscopen kan binnenlopen. Niet om een film te kijken, maar om je stem uit te kunnen brengen. Een aantal Pathé-bioscopen is op 17 maart ingericht als stemlokaal voor de Tweede Kamerverkiezingen. Het uitje zorgt bij menig film liefhebber voor een nostalgisch gevoel. Pas een kleine drie maanden later, op 5 juni, kunnen deze film liefhebbers opnieuw naar binnen, en deze keer wel om een film op het witte doek te bekijken. Wel met restricties: in een zaal mogen er maximaal 50 bezoekers zitten, op minimaal 1,5 meter afstand van elkaar. Op 23 juni wordt dat maximaal aantal losgelaten, maar de 1,5 meter blijft. De grote bioscopen kunnen op dat moment weer grotere groepen ontvangen, maar voor de meeste filmtheaters verandert er weinig, daar zijn de zalen domweg te klein voor.

Ondanks deze beperkingen weten de bioscopen en

filmtheaters in de zomermaanden veel bezoekers te trekken. Vooral de Nederlandse film scoort meteen erg goed. De box office wordt gedomineerd door oorlogsdrama *De Slag om de Schelde* en de komedie *Bon Bini: Judeska in da House*. Er zijn zelfs weken in de zomer dat de Nederlandse box office gelijk is aan dezelfde speelweek in de pre-coronajaren. En niet alleen in Nederland slaat het optimisme toe. Half juni is maar liefst 83 procent van alle bioscopen wereldwijd weer open. Al zegt Kinopolis-topman Eddy Duquenne in een interview met het Belgische *De Tijd* rekening te houden met een structurele ‘bioscoopkrimp’ op lange termijn. Maar dit doemdenken krijgt weinig navolging, integendeel. Met de heropening komt er een stuwmeer aan opgespaarde films vrij. In Nederland en België gaan in de eerste week meer dan 30 nieuwe films in première. In Frankrijk is dat aantal zelfs 45. De honger naar nieuwe films lijkt mateloos.

.....

Cementzak

De honger naar bioscoop snacks is gedurende het jaar wat lastiger te stillen. Regelmatig moeten bioscopen hier de buffetten halverwege de avond of zelfs permanent sluiten. Ook in het buitenland zorgt de verkoop van populair filmvoer voor veel rumoer. Vooral popcorn is vaak onderwerp van controverses. In Canada ontstaat bij de heropening van de bioscopen zelfs een ‘popcorngate’ wanneer media groot nieuws maken van ouders die hun dreinende kinderen geen popcorn kunnen geven. In Korea wordt een andere oplossing bedacht voor het verbod op popcornverkoop. Voor omgerekend tien euro verkoopt een bioscoopketen letterlijk een cementzak vol met popcorn om thuis onder het bingen op te eten. In de VS daarentegen wordt als lokkertje juist door bioscopen ►

MOOOV

2022

filmfestival

& distribution

NO TIME TO DIE

gratis popcorn en andere snacks aangeboden om publiek weer de net heropende zalen in te lokken.

Dat laatste lukt sowieso al begin april, wanneer de bioscopen in New York en Los Angeles na lange tijd succesvol heropenen met de blockbuster *Godzilla vs. Kong*. Filmvakblad *Variety* noemt het zelfs een ‘pandemic opening weekend’. De Oscaruitreiking een paar weken hierna is een stuk minder succesvol. Het aantal kijkers komt in de VS niet boven de tien miljoen uit, tegenover 25 tot 30 miljoen in de jaren ervoor. En ook in Nederland kijken slechts 10.000 mensen naar de weinig inspirerende liveshow op Fox. De uitzending komt—geheel corona-proof—vanuit twee uitgestorven locaties, waaronder het historische treinstation Union Station in Los Angeles. De kritiek op de show is niet mals. Filmwebsite *The Ankler* omschrijft de ceremonie vilein als ‘Train Wreck at the Train Station’. De grote winnaar is Netflix, dat maar liefst 35 nominaties binnenhaalt. Vier jaar geleden was dat nog maar 4. Het is dan ook veelzeggend dat in de VS nu meer streaming-abonnementen dan inwoners zijn. Een kwart van het aantal Amerikaanse internetgebruikers heeft nu zelfs vijf of meer betaalde abonnementen. En wereldwijd wordt, opgestuwd door de pandemie, de mijlpaal van 1 miljard streamingabonnementen behaald. Maar 2021 is ook het jaar dat de ‘window’,

de tijd tussen een bioscoop- en streamingrelease, voor veel grote films definitief wordt teruggebracht tot 45 dagen. Het nieuwe normaal in filmland.

.....

In het gareel

Ondertussen maken bioscopen zich in het najaar vooral druk om het coronatoegangsbewijs (het zogenaamde 3G: alleen toegang met QR-code voor wie gevaccineerd, getest of genezen is), waar de NVBF maandenlang tegen geprotesteerd heeft. Eind september moeten ze er toch aan geloven, in navolging van Denemarken waar het eerder al is ingevoerd. Daar staat tegenover dat de 1,5 meter-regel wordt geschrapt en bioscopen dus weer volle zalen mogen hebben. Na wat gegrom over de maatregel went het coronatoegangsbewijs snel, zeker wanneer steeds meer mensen gevaccineerd zijn en zich voor een bezoekje aan de bioscoop niet hoeven te testen. Alleen de Amsterdamse studentenbioscoop *Kriterion* weigert de eerste dagen om hieraan mee te doen. Maar de dreiging van sluiting duwt het filmtheater toch weer in het gareel. De omzetzaling waar de branche voor vreest, blijft uit, *Sterker: No Time to Die* haalt de hoogste opening ooit in Nederland voor een Bondfilm. En zo zijn er meer successen.

Het documentairefestival IDFA knijpt hem half november wel even. Het OMT adviseert sluiting van bioscopen, net op het moment dat het festival in Amsterdam zou losbarsten. Maar IDFA heeft geluk. Alleen de buffetten in de bioscopen moeten om 20.00 uur dicht. De filmvertoningen mogen volledig doorgaan. Het zorgt zowaar voor een echte festivalsfeer met bijna volle zalen. Op de laatste festivaldag gingen alsnog nieuwe beperkende maatregelen in, waarbij vanaf 17.00 uur de bioscopen dicht moesten. In tegenstelling tot IFFR kruipt IDFA door het oog van de naald. Nog een paar weken later, op 18 december 2021, gaat heel Nederland weer in totale lockdown en eindigt het jaar zoals hij is begonnen: met potdichte bioscopen. Alleen is Nederland hiermee nu een uitzondering. In omringende landen zorgt de nieuwe *Spider-Man*film voor een topomzet in de bioscoop. Vooral Kinopolis Antwerpen ziet een stroom aan Nederlandse bezoekers de zalen binnenkomen. Nederland lijkt definitief klaar met Netflix en Zoomen. In een land in lockdown is dat tenminste een opbeurende gedachte.

EL PERRO QUE NON CALLA

TITANE